

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ СУД У
БЕОГРАДУ
Гж 1774/25
3.6.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Јелене Стевановић, председника већа, Радмиле Радић и Иване Марковић Радојевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Драгиша Ђорђевић, адвокат из Београда, Трг Зорана Ђинђића бр. 2, против тужене Републике Србије - Министарство за рад, запошљавање борачка и социјална питања, чији је заступник Државно правобранилаштво из Београда, Косовска улица бр. 31, ради накнаде штете, одлучујући о жалби тужене изјављене против пресуде Првог основног суда у Београду П 8525/22 од 23.12.2024. године, у седници већа одржаној дана 3.6.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, жалба тужене и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Првог основног суда у Београду П 8525/22 од 23.12.2024. године у ставу трећем и четвртном изреке.

ОДБИЈА СЕ захтев тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Побијаном пресудом, ставом првим изреке, одбијен је предлог тужене за прекид поступка. Ставом другим изреке, дозвољено је преиначење тужбе извршено поднеском тужиоца дана 30.4.2024. године. Ставом трећим изреке, усвојен је тужбени захтев и обавезана је тужена да тужиоцу исплати појединачне месечне износе неисплаћене инвалиднине за период од маја 2019. године закључно са фебруаром 2024. године, са каматом за периоде доцње, све ближе наведено у овом ставу изреке. Ставом четвртим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 154.062,50 динара са законском затезном каматом почев од дана извршности одлуке до исплате.

Против наведене пресуде, тужена је благовремено изјавила жалбу побијајући је у ставу трећем и четвртном изреке, из свих законских разлога. Трошкове другостепеног поступка је опредељено тражила.

Испитујући првостепену пресуду у смислу члана 386 Закона о парничном поступку - ЗПП ("Сл. Гласник РС" бр. 72/11, 55/14, 87/18, 18/20 и 10/23 др. закон), Апелациони суд је оценио да жалба тужене није основана.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 1, 2, 3, 5, 7. и 9. Закона о парничном поступку, на које другостепени суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, решењем РС-САП Косово – Општине Подујево, Секретаријата за друштвене делатности број 585-61 од 21.5.1992. године, тужиоцу, као цивилном инвалиду IV групе са 60% инвалидитета, признато је право на личну инвалиднину у висини од 2.674,00 динара, почев од 1.1.1994. године па убудуће. Да је тужилац у животу утврђено је да на основу изјаве сведока ББ и ВВ од 16.5.2023.године, оверене од стране Градске управе Града Приштине, АП Косово и Метохија, под бројем 1172. Из Потврде бр. А 10322029 од 23.8.2024. године утврђено је да је тужилац рођен дана 8.10.1943.године, у ..., од оца ... и мајке..., регистрован у МК рођених ..., стр. ..., број ..., лични број ..., као и да је Одлуком службе унутрашњих послова бр. 300/1977 од 31.12.1977. године извршена промена презимена из ... у ... Из Уверења о држављанству број 204-00-4/2024/178369 од 30.7.2024. године, издатог од стране Општине Ниш - ГУ за органе града и грађанска стања, утврђено је да је АА држављанин Републике Србије, уписан за матично подручје ..., за текућу годину 1949. под текућим бројем ... на страни Налазом и мишљењем судског вештака економско-финансијске струке Љубомира Митровића од 18.4.2024. године утврђено је да потраживање тужиоца обрачунато на дан 31.3.2024.године укупно износи 1.481.363,97 динара и да се инвалиднине исплаћују задњег дана у месецу за претходни месец.

Све важне чињенице за доношење одлуке о основаности тужбеног захтева првостепени суд је потпуно и поуздано утврдио изведеним доказима које је правилно оценио применом члана 8 ЗПП.

Првостепени суд је исправно ценио приговоре активне и пасивна легитимације, као неосноване. Наиме, пасивно легитимисана у овој правној ствари може бити само Република Србија, која једина и има својство правног лица и из чијег се буџета врши исплата инвалиднина, а не било које министарство као орган тужене, те је небитно да ли је тужилац означио и министарство тужене Републике Србије. Такође, тужилац је активно легитимисан будући да је реч о истоветном лицу, те да је до несагласности дошло услед промене презимена тужиоца, а што је првостепени суд утврдио из Потврде А 10322029, у којој је наведено да је АА дана 31.12.1977. године променио презиме из ...

Одлучујући о истакнутом приговору застарелости потраживања, првостепени суд је исправно нашао да је неоснован. Наиме, како је одредбом члана члана 376 став 1 Закона о облигационим односима прописано да потраживање накнаде проузроковане штете застарева за три године од дана кад је оштећеник дознао за штету и за лице које је штету учинило, те да је првобитно постављеним иницијалним актом (тужбом) од 27.6.2022. године тужилац је тражио накнаду штете на име мање исплаћених инвалиднина за период од маја 2019. године закључно са даном вештачења (18.4.2024. године), да би дана 30.4.2024. године преиначио тужбу тако што је захтевом поред постојећег обухваћен и период неисплате инвалиднине од маја 2019. године (које потраживање је доспело у јуну 2019. године) закључно са фебруаром 2024. године, то потраживање тужиоца није застарело.

Полазећи од правилно утврђеног чињеничног стања и одредби члана 35 става 2 Устава Републике Србије, чл. 155 и 172 Закона о облигационим односима, те чл. 69 и 71 Закона о основним правима бораца, војних инвалида и породица палих бораца првостепени суд је правилно закључио да је тужена одговорна за материјалну штету

коју је претрпео тужилац, с обзиром да је сходно Закону о основним правима бораца, војних инвалида и породица палих бораца била у обавези да обезбеђује остваривање права војних инвалида предвиђених тим законом, односно извршава решења којима су корисницима призната права из тог закона, те врши исплату инвалиднина и других новчаних давања. У питању су лична права која се остварују под условима и у поступку приписаним тим Законом. Она истовремено представљају стечена права тужиоца која нису условљена претходном уплатом доприноса и представљају тужиоцеву имовину, чије је мирно уживање зајемчено чланом 1 Протокола 1 уз Европску конвенцију за заштиту људских права и основних слобода. У конкретном случају, тужена је без оправданог разлога престала да тужиоцу исплаћује примања, по основу личне инвалиднине, иако му је као мирнодопском војном инвалиду шесте групе са 60% инвалидитета (очигледном грешком наведено као 80%), ово признато решењем тужене. Тужена је била у обавези да тужиоцу исплаћује личну инвалиднину по основу наведеног решења, све док за то постоје законски услови.

Првостепени суд је ценио да је Законом о правима бораца, војних инвалида, цивилних инвалида рата и чланова њихових породица, којим су уређена права и услови за остваривање цивилних инвалида рата, за која се средства обезбеђују у буџету Републике Србије и буџету јединице локалне самоуправе прописано да држављанство Републике Србије, као услов прописан законом, подразумева постојање тог држављанства у време подношења захтева за признавање, као и за време остваривања права признатих по том закону (члан 31). Према одредби члана 191 наведеног закона, кориснику који нема држављанство Републике Србије коме су призната права по законима који престају да важе почетком примене овог закона, престају призната права даном почетка примене овог закона уколико није стекао држављанство Републике Србије. Према одредби члана 211 став 1 наведеног закона, даном почетка примене овог закона престаје да важи и Закон о правима бораца, војних инвалида и чланова њихових породица ("Службени гласник СРС" бр. 54/89 и "Службени гласник РС" бр. 137/04, 69/12 – УС и 50/18) и Закон о правима цивилних инвалида рата ("Службени гласник РС" бр. 52/96) на основу којих су донета решења на којима лица темеље право на инвалиднину и на ортопедски додатак. Према цитираним одредабама битно је да лице коме је признато неко право докаже да има држављанство Републике Србије и на дан ступања на снагу наведеног закона. Закон о правима бораца, војних инвалида, цивилних инвалида рата и чланова њихових породица примењује се од 1.1.2021. године. Тужилац је током поступка доказао да има држављанство Републике Србије достављајући уверење о држављанству Републике Србије и на дан ступања на снагу наведеног Закона.

Следом наведеног, тужбени захтев тужиоца је основан за период од маја месеца 2019. године закључно са фебруаром месецом 2024. године. Приликом одлучивању о висини тужбеног захтева, првостепени суд је имао у виду налаз и мишљење вештака економско-финансијске струке Љубомира Митровића од 18.4.2024. године, које је прихватио посебно имајући у виду да странке нису имале примедбе на резултате вештачења. Тужиоцу је досуђена и законска затезна камата на досуђене износе од дана доспелости сваког појединачног месечног потраживања до исплате, на основу одредбе члана 277 став 1 ЗОО.

На правилно утврђено чињенично стање, првостепени суд је правилно применио материјално право и за своју одлуку дао јасне и довољне разлоге које, као правилне, прихвата и овај суд као другостепени, па пресуду детаљно не образлаже на основу овлашћења из члана 396 ста 1 и 2 ЗПП.

На правилност побијане пресуде у наведеном делу нису од утицаја жалбени

наводи да је идентитет тужиоца и чињеница да је у животу утврђена на основу приватне исправе и то изјаве грађанина број ... од 16.5.2023. године, а који доказ се није могао прихватити јер приложена изјава нема снагу јавне исправе. Наиме, наведена изјава је оверена печатом Републике Србије – Аутономна покрајина Косово и Метохија – Град Приштина – Градска управа за месну управу и општу самоуправу и потписом службеног лица. Имајући у виду да је јавна исправа писмена исправа коју издаје или потврђује надлежни државни или други орган, састављена у циљу констатовања одређених чињеница које имају значаја и производе правно дејство и да најчешће служи ради доказивања чињеница о којима је реч у њој, те садржај исправе број ... од 16.5.2023. године, не ради се о приватној већ о јавној исправи, коју је првостепени суд исправно прихватио као доказ.

Апелациони суд је ценио и остале жалбене наводе, али их посебно не образлаже, јер налази да нису од утицаја на доношење другачије одлуке на основу овлашћења из члана 396 став 1 ЗПП.

Апелациони суд налази да би тужилац у складу са одредбама члана 153 и 154 Закона о парничном поступку, у границама постављеног захтева и према вредности предмета спора и успеха тужиоца у спору, имао право на следеће трошкове: на име састава жалбе и два образложена поднеска у износу од по 16.875,00 динара, заступање на четири одржана рочишта у износу од по 21.375,00 динара, на име приступа пуномоћника на једно неодржано рочиште у износу од 12.937,50 динара и трошкове вештачења у износу од 15.000,00 динара, као и на трошкове судских такси на тужбу и пресуду у износу од по 54.242,00 динара, односно на укупне трошкове у износу од 272.546,50 динара, али је примењено правило *reformatio in peius* – забрана преиначења на горе из члана 395 ЗПП, јер се једино тужена жалила на одлуку о трошковима поступка, па трошкови не могу бити повећани, по њеној жалби, а на њену штету, те је са изложеног одлука о трошковима поступка из става четвртог изреке морала бити потврђена. Правилно је првостепени суд досудио тужиоцу законску затезну камату на новчани износ накнаде трошкова поступка почев од истека рока за добровољно испуњење односно дана наступања извршности одлуке у складу са одредбом члана 277 став 1 и 394 став 1 ЗОО.

Са наведених разлога, одлучено је као у ставу првом на основу одредби чл. 390 и 401 тачка 2 ЗПП, а на основу одредбе члана 165 став 1 у вези са чланом 153 ЗПП као у ставу другом изреке ове пресуде, имајући у виду да тужена није успела у другостепеном поступку.

**Председник већа-судија
Јелена Стевановић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић